

Bolognaprocessen

När jag utnämndes till professor var det många kolleger som inlindade sina uppriktiga gratulationer i lika uppriktiga varningsord. Akta så du inte blir uppäten av byråkratin och handledningen! Minns att nydanande forskning kräver tid och koncentration!

Förmaningarna var naturligtvis på sin plats. Jag har redan många gånger tvingats konstatera att tid är den största bristvaran för en medelålders person med normala resurser. Eller för att citera visdomen målad på sommarvillans gamla golvvur: Akta tiden, tänk på döden.

Men man tager vad man haver även i denna sak. Dessutom står universiteten i dag inför många intressanta utmaningar. Jag tänker inte minst på den så kallade Bolognaprocessen, som hösten 2005 utmynnar i att alla universitet och högskolor i EU tar i bruk ett gemensamt studiesystem.

Reformen innebär att vi får en enhetlig ram för kursfordringarna, som underlättar en jämförelse av examina och ökar den akademiska mobiliteten. Vi får två distinkta men på varandra byggande examina, som i teorin kan avläggas på inalles fem år. Kandidaten (180 poäng) borde avverkas på tre år, medan magisterstudierna (120 poäng) skall ta två år i anspråk.

Många har redan hunnit fråga om reformen är ett verkligt framsteg. I synnerhet som vi i vissa avseenden endast sätter nya etiketter på gamla burkar. Den förra stora universitetsreformen i Finland i slutet av 1970-talet medförde att studieavsnitten approbatur, cum laude och laudatur döptes om till grund-, ämnes- och fördjupade studier.

Denna gång byter vi inte ut studieavsnittens namn utan deras mått. Studieveckorna (160 sv) omvandlas till ECTS-poäng (300 ECTS = European Credit Transfer System), vilket dock inte torde vålla nämnvärda svårigheter.

Den största betydelsen av Bolognareformen är snarast att vi nu stegvis går in för ett gemensamt europeiskt utbildningssystem, som i likhet med den gemensamma valutan förhoppningsvis kan förstärka unionens funktionsduglighet och livskraft.

Om man vill peka ut någonting speciellt betydelsefullt för Finlands del så är det att den gamla kandidatexamen återfår sin forna status som en grad med reell trovärdighet på arbetsmarknaden. Dessutom borde den klarare gränslinjen mellan kandidat- och magisterexamen underlätta skiften av huvudämne eller studieort.

En annan nyhet är de s.k. magisterprogrammen, som går ut på att olika vetenskapliga discipliner eller forskargrupper bygger upp tvärfackliga eller på annat sätt specialiserade studiehelheter, med rätt att utexaminera magistrar. Syftet är att locka till sig studeranden från olika vetenskaper och skapa nya innovativa miljöer, som sänker vedertagna trösklar mellan disciplinerna.

Själv är jag involverad i planeringen av tre dylika magisterprogram. HBL:s läsare torde vara mest intresserade av planerna på att skapa ett svenskspråkigt magisterprogram med arbetstiteln "Kultur & kommunikation". Bakom satsningen står ett knappt dussin litteraturvetare, lingvister, historiker, filosofer och IT-vetare. Vi vill bygga upp en svenskspråkig studiehelhet vid Helsingfors universitets humanistiska fakultet, som erbjuder kandidater från olika discipliner möjligheter att fördjupa och bredda sin förmåga att analysera, förstå och bearbeta kultur i alla dess former.

Om allt går väl startar programmet i augusti 2005. Det är nämligen vår övertygelse att det finns ett växande behov av dylik sakkunskap på arbetsmarknaden. Samtidigt handlar det om att höja den svenskspråkiga profilen vid vårt universitet och locka hit studerande från de nordiska grannländerna.

Henrik Meinander, Hufvudstadsbladet (HBL) 24.2.2004